

การล้มละลายโดยสมัครใจของบุคคลธรรมดา

นายพงศ์เทพ หาญนาคะเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-2272-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

VOLUNTARY BANKRUPTCY FOR INDIVIDUAL

Mr.Pongtape Hannakacharoen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

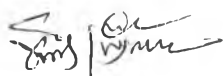
Academic Year 2005

ISBN 974-14-2272-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การล้มละลายโดยสมัครใจของบุคคลธรรมดา
โดย	นายพงศ์เทพ หาญนาคะเจริญ
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์สำเรียง เมฆเกรียงไกร
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (ถ้ามี)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนะชีวะกุล

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์สำเรียง เมฆเกรียงไกร)

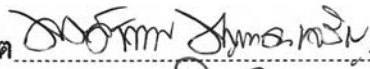
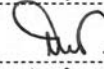
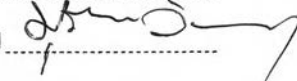

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (ถ้ามี)
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนะชีวะกุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ)

นายพงศ์เทพ หาดูนาอะเจริญ: การล้มละลายโดยสมัครใจของบุคคลธรรมดา (VOLUNTARY BANKRUPTCY FOR INDIVIDUAL) อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ สำเรียง เมฆเกรียง ไกร, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์มรุธา วัฒนะชีวะกุล, จำนวนหน้า 175 หน้า ISBN: 974-14-2272-5

นอกจากกฎหมายล้มละลายจะบัญญัติขึ้นมาเพื่อกำหนดถึงการชำระสะสางหนี้สินของบุคคลที่มีหนี้สิน ล้นพ้นตัว เพื่อประโยชน์แก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายให้ได้รับชำระหนี้ในคราวเดียวกันและได้รับชำระหนี้เร็วกว่า การดำเนินคดีอย่างคดีแพ่งสามัญแล้ว ในขณะเดียวกันกฎหมายล้มละลายก็ยังมีประโยชน์ต่อฝ่ายลูกหนี้ด้วยการ สร้างมาตรการในการป้องกันมิให้ลูกหนี้ถูกเร่งรัดหนี้โดยไม่เป็นธรรม และเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ได้มีโอกาสหลุด พ้นและเริ่มต้นชีวิตทางแห่งใหม่ได้ อีกทั้งกฎหมายล้มละลายยังสร้างประโยชน์แก่สังคมได้อีกด้วย กล่าวคือเป็น กระบวนการป้องกันมิให้ลูกหนี้มีโอกาสหลุดลวงทำหนี้สินขึ้นอีกได้ ดังนั้นจากประโยชน์ที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ ว่ากฎหมายล้มละลายนับถือได้ว่าเป็นเครื่องมือในการประสานประโยชน์ที่มีประสิทธิภาพให้แก่บุคคลทุกฝ่าย อัน ได้แก่ ฝ่ายเจ้าหนี้ ฝ่ายลูกหนี้ และ ประชาชนในสังคม ดังนั้นแม้กฎหมายล้มละลายของประเทศไทย จะได้สร้าง มาตรการการร้องขอล้มละลายโดยลูกหนี้สมัครใจ โดยให้ฝ่ายลูกหนี้เป็นผู้ร้องขอ เฉพาะกรณีนิติบุคคลร้องขอให้ ตนเองล้มละลายตามมาตรา 88 และมาตรการอันเป็นทางเลือกอื่นที่ไม่สมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย (Non-Bankruptcy Alternative) เช่น การขอฟื้นฟูกิจการไว้แล้ว หรือ มาตรการการจัดการหนี้แบบที่ไม่ต้องให้ลูกหนี้ ล้มละลาย (Voluntary Arrangements) ที่อาจจะได้มีขึ้นในอนาคต มาตรการข้างต้นก็หาได้เป็นทางออกที่ เหมาะสมกับบุคคลผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัวทุกกรณีไม่ อีกทั้งการที่ลูกหนี้บุคคลธรรมดาไม่สามารถยื่นร้องขอให้ ตนเองเข้าสู่กระบวนการล้มละลายได้นั้น ทำให้ลูกหนี้ไม่มีโอกาสเลือกเข้ารับประโยชน์จากกระบวนการ ล้มละลาย ทำให้คุณภาพของอรรถประโยชน์ต่อบุคคลทุกฝ่ายเสียสมดุลไป ซึ่งหากอนุญาตให้ลูกหนี้บุคคล ธรรมดาทั้งหลาย สามารถร้องขอให้ตนเองล้มละลายและหลุดพ้นจากภาระหนี้ได้ ก็จะทำให้ส่งผลกระทบต่อตรง ต่อเจ้าหนี้และสังคมเช่นกัน ซึ่งหากจะนำระบบร้องขอล้มละลายโดยสมัครใจของบุคคลธรรมดา มาบังคับใช้ใน ประเทศไทย จึงจำเป็นต้องพิจารณาและศึกษาอย่างรอบคอบเพื่อสร้างเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้ศึกษาถึงแนวความคิดของกฎหมายล้มละลายในส่วนที่เกี่ยวกับการขอ ล้มละลายโดยสมัครใจเพื่อให้เป็นทางเลือกของลูกหนี้บุคคลธรรมดา ตลอดจนวิเคราะห์ถึงความจำเป็น อุปสรรค และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น ในการนำกระบวนการล้มละลายโดยสมัครใจมาบังคับใช้ และยังได้ศึกษา เปรียบเทียบตัวอย่างของมาตรการในการควบคุมกระบวนการล้มละลายโดยสมัครใจของต่างประเทศ โดยเฉพาะ ประเทศอังกฤษ และ ประเทศสหรัฐอเมริกา สำหรับมาตรการในการควบคุมก่อนยื่นคำร้องขอ ระหว่างร้องขอ และภายหลังจากล้มละลายโดยสมัครใจแล้ว อีกทั้งยังได้ศึกษาความเปลี่ยนแปลงของกระบวนการล้มละลายโดย สมัครใจของประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณากระบวนการล้มละลายโดยสมัครใจสำหรับ ประเทศไทยอีกด้วย

ลายมือชื่อนิติกร
สาขาวิชา ..... นิติศาสตร์ ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา ..... 2548 ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

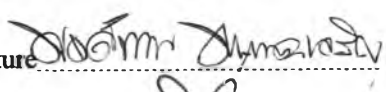

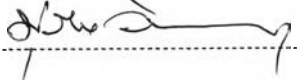
4686273934 : MAJOR LAWS

KEY WORD: / VOLUNTARY / BANKRUPTCY / INSOLVENCY / INDIVIDUAL / FRESH START / CONSUMER BANKRUPTCY / PETITION

PONGTAPE HANNAKACHAROEN: VOLUNTARY BANKRUPTCY FOR INDIVIDUAL
THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. SAMRIENG MEKKRIENGKRAI, THESIS CO-
ADVISOR: ASSIST. PROF. MURATA WATTANACHEVAKUL, 175 PP. ISBN: 974-14-
2272-5

Bankruptcy law is the law concerning the debt repayment of the debtor who went bankrupt. The law facilitates and greatly benefits for the debtor, creditor and also third party involved; that is to say, an insolvent debtor makes the collective payment to all creditors directly from the debtor's bankrupt property ministered by an executor. Enforcement under this bankruptcy scheme is notably faster than that under the civil proceeding. Moreover, the law prevents the debtor from an unfair demand of prepayment claimed by its creditor and also provides the debtor with a fresh start after all debts cleared. Significantly, the law is also a measure that protects any third party involved from an unfaithful debtor. Therefore, the Bankruptcy Law is regarded as an effective measure to maintain advantages for not only creditor and debtor but also for the social benefit. In Thailand, Bankruptcy Law allows a juristic person to file a voluntary bankruptcy petition to the court only according to section 88 of the Thai Bankruptcy Act. Although, the Act further provides the alternative non-bankruptcy measures, such as, rehabilitation and voluntary arrangements (which is yet to be enacted), the said measures are not possible for all insolvent debtors. Since the individual insolvent debtor is barred from filing to the court such a voluntary bankruptcy petition, in theory they are left with no chance to be facilitated and benefited from this procedure. On the other hand, if the Act allows the individual insolvent debtor to file a voluntary bankruptcy petition, there would be a direct impact to the creditors and society, possibly. Therefore, a cautious and careful consideration must be taken into account, in order to enact the most effective measure to this critical issue.

For the most part, this thesis studies and researches on a concept of Thai Bankruptcy Law concerning the voluntary bankruptcy provision which should have been an alternative for the individual debtor. The thesis basically adopts an analytical approach to crystallize any necessity, obstruction, and impact of the voluntary bankruptcy application if applied to the individual debtor. Further comparative approach to the control mechanism of voluntary bankruptcy in the Western, especially the UK and the US is adopted in this research in parallel. Those are control systems either before or after filing an application for voluntary bankruptcy, and more importantly during one's voluntary bankruptcy stage. The research is further focused on the development of the US's voluntary bankruptcy procedure as guidelines for individual debtor's voluntary bankruptcy system in Thailand.

Student's signature	
Field of study LAWS	Advisor's signature
Academic year 2005	Co-advisor signature

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าใคร่ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มรุธา วัฒนะชีวะกุล ที่ได้กรุณา
รับเป็นที่ปรึกษาพร้อมได้โปรดเมตตาให้คำปรึกษาชี้แนะ และ สละเวลามาเป็นกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ ตลอดจนชี้แนะแนวความคิดต่างๆ ทั้งในทางกฎหมายและทางดำเนินชีวิต

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ ที่ได้โปรดสละเวลารับ
เป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้คำปรึกษาและชี้แนะในการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สำเรียง เมฆเกรียงไกร ที่ได้โปรดรับเป็นที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์และชี้แนะในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนสละเวลามาเป็นกรรมการในการสอบ
วิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้
คำปรึกษา และเมตตาแนะนำแนวการจัดทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนใจให้ข้อเสนอแนะต่างๆ และได้โปรดสละ
เวลามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ไม่ว่าจะทราบได้ด้วยญาณวิถีใด ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์
ดร. ฉันทิชย์ โสทธิพันธ์ ที่ได้โปรดให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์
ตลอดจนเคยได้โปรดอาสารับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ไกรสร บารมีอวยชัย ที่ได้โปรดสละเวลาให้คำปรึกษา
และชี้แนะในการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา ที่ได้โปรดให้คำปรึกษาและชี้แนะ
เกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนเคยได้โปรดอาสารับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ศนันท์กรณ์ (จ่าปี) โสทธิพันธ์ ได้กรุณาให้
ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ในการแก้ไขปัญหาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่
ประจำสำนักงานหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสำหรับความช่วยเหลือและ
แก้ไขปัญหาต่างๆ

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อวนิช และ คุณแม่นางดวงตา หาญนาคะเจริญ และ ครอบครัว
ของข้าพเจ้าที่คอยเป็นกำลังใจที่สำคัญและสนับสนุนตลอดมา และขอขอบคุณ นางอรนุช บัลลาด และ
นายลีออน บัลลาด ที่ได้ให้การสนับสนุนทุนการศึกษา ขอขอบคุณครอบครัวชัยญาติ ครอบครัวนาคะ
เกศ และครอบครัวทรัพย์เจริญ และเพื่อนๆ ที่ๆ ร่วมหลักสูตรทุกคน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	6
1.4 วิธีการศึกษาวิจัย.....	6
1.5 สมมติฐานของการวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 ประวัติศาสตร์และแนวความคิดในการให้สิทธิลูกหนี้บุคคลธรรมดาร้องขอให้ตน ล้มละลาย	
2.1 วัตถุประสงค์ และ ประโยชน์ของกฎหมายล้มละลาย.....	11
1. ประโยชน์ในมุมมองทางด้านเจ้าหนี้.....	14
2. ประโยชน์ในมุมมองทางด้านลูกหนี้.....	15
3. ประโยชน์ในมุมมองทางด้านสังคม (ประชาชน).....	15
2.2 วิวัฒนาการของแนวคิดกฎหมายล้มละลาย.....	18
2.2.1 ประวัติศาสตร์และแนวความคิดกฎหมายล้มละลาย ยุคโรมัน.....	18
2.2.2 ประวัติศาสตร์และแนวความคิดกฎหมายล้มละลายของ ประเทศอังกฤษ.....	20
2.2.3 ประวัติศาสตร์และแนวความคิดกฎหมายล้มละลายของ ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	23
2.2.4 ประวัติศาสตร์และแนวความคิดกฎหมายล้มละลายใน ประเทศไทย.....	26

2.3	สรุปแนวความคิดการให้ลูกหนี้บุคคลธรรมดาร้องขอให้ตนล้มละลาย	33
2.3.1	แนวคิดและหลักการการร้องขอล้มละลายโดยสมัครใจ	39
	1. แนวคิดที่ว่าลูกหนี้ย่อมรู้จักตนเองดีที่สุด	40
	2. แนวคิดการให้ความเมตตาแก่ลูกหนี้ผู้สุจริตแต่โชคร้าย	40
	3. แนวคิดความร่วมมือของลูกหนี้	41
	4. แนวคิดภายใต้ทฤษฎีอรรถประโยชน์ต่อสังคม (The Social Utility Theory)	42
	5. แนวคิดการปล่อยสินเชื่อในจำนวนที่มากเกินไป	42
2.3.2	สาระสำคัญของการให้ลูกหนี้สามารถร้องขอล้มละลายได้ โดยสมัครใจ	43
	1. เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลัก ของกฎหมายล้มละลาย	43
	2. เพื่อเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ได้มีโอกาสเข้าสู่การหลุดพ้น และ เริ่มต้นชีวิตใหม่ได้อย่างเต็มที่ อันเป็นการสนับสนุน หลักการให้อภัยลูกหนี้อย่างแท้จริง	43
	3. เพื่อมุ่งหมายให้เป็นทางเลือกของลูกหนี้	44
	4. เพื่อมุ่งหมายให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายล้มละลายสากล ในเรื่องการล้มละลายโดยสมัครใจ	44
	5. เพื่อมุ่งหมายในการถ่วงดุลอำนาจฝ่ายเจ้าหนี้	45
	6. เพื่อมุ่งหมายให้ลูกหนี้ได้มีโอกาสแสดงความสุจริต (แสดงตนเองว่าตน ควรถูกควบคุมและจำกัดสิทธิ)	45
	7. เพื่อมุ่งหวังในการผลักดันให้มีการประนอมหนี้ หรือ ผลักดันให้ลูกหนี้ เข้าสู่ทางเลือกอื่นที่ไม่ต้องล้มละลาย	46
2.4	ปัจจัย ผลกระทบและการแก้ปัญหาจากการให้ลูกหนี้บุคคลธรรมดาร้องขอให้ตน ล้มละลายในต่างประเทศ	46

บทที่ 3 การร้องขอให้ตนเองล้มละลายและมาตรการในการควบคุม

3.1	การร้องขอล้มละลายโดยสมัครใจของลูกหนี้บุคคลธรรมดาในประเทศไทย	60
3.1.1	การร้องขอล้มละลายโดยสมัครใจของนิติบุคคล	61
3.1.2	ความจำเป็นในการนำระบบร้องขอล้มละลายโดยสมัครใจ	

ของลูกหนี้บุคคลธรรมดาฉบับใช้	63
3.1.3 ข้อสังเกตเกี่ยวกับการไม่อนุญาตให้ลูกหนี้บุคคลธรรมดาฟ้องขอให้ตนเอง ล้มละลายได้โดยสมัครใจในประเทศไทย	69
3.2 การร้องขอล้มละลายโดยสมัครใจของลูกหนี้บุคคลธรรมดาในประเทศอังกฤษ	72
3.2.1 มาตรการในการกำกับดูแลก่อนล้มละลาย	76
3.2.1.1 ระยะเวลาในการยื่นคำร้อง	76
3.2.1.2 แบบพิมพ์คำร้อง	76
3.2.1.3 ค่าธรรมเนียมในการยื่นคำร้องขอให้ตนล้มละลาย	78
3.2.1.4 ทรัพย์สินที่ต้องถูกรวบรวมมาเพื่อใช้ในการชำระบัญชีลูกหนี้	78
3.2.1.5 หนี้บางประเภทที่ไม่อาจปลดภาระจากกระบวนการชำระบัญชี	79
3.2.1.6 อำนาจของศาลในการพิจารณาให้ทางเลือกอื่นมิให้ลูกหนี้ ล้มละลายด้วยการวางแผนจัดการหนี้ด้วยความสมัครใจ (Consideration of possible voluntary arrangement)	79
3.2.2 มาตรการในการกำกับดูแลระหว่างล้มละลาย	80
3.2.2.1 ศาลมีหนังสือบอกกล่าวไปยังอธิบดีนายทะเบียนที่ดิน (Notice to the Chief Land Registrar)	80
3.2.2.2 การแต่งตั้งผู้ปฏิบัติการในคดีล้มละลาย (Insolvency Practitioner)	81
3.2.2.3 หน้าที่ของลูกหนี้ผู้ร้องขอ	82
3.2.2.4 การเพิกถอนการโอนทรัพย์สินของลูกหนี้ในกระบวนการ ล้มละลาย	82
3.2.2.5 การตรวจคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้	83
3.2.3 มาตรการในการกำกับดูแลภายหลังปลดจากล้มละลาย	83
3.2.3.1 การยื่นขอปลดจากล้มละลาย และ การคัดค้าน การปลดจากล้มละลาย	83
3.2.3.2 หน้าที่ของลูกหนี้ผู้ล้มละลายโดยการขอโดยสมัครใจภายหลัง ปลดจากล้มละลาย	85
3.3 การร้องขอล้มละลายโดยสมัครใจของลูกหนี้บุคคลธรรมดาในประเทศสหรัฐอเมริกา	86
3.3.1 มาตรการในการกำกับดูแลก่อนล้มละลาย	91
3.3.1.1 ระยะเวลาในการยื่นคำร้อง	91
3.3.1.2 แบบพิมพ์คำร้อง	91

3.3.1.3	ค่าธรรมเนียมในการยื่นคำร้องขอให้คนล้มละลาย.....	93
3.3.1.4	ทรัพย์สินที่ต้องถูกรวบรวมมาเพื่อใช้ในการชำระบัญชีลูกหนี้ (Exemption Property และ Non-Exemption Property).....	94
3.3.1.5	หนี้บางประเภทที่ไม่อาจปลดภาระจากกระบวนการ ชำระบัญชีได้ (Non-Dischargeable Debt).....	95
3.3.1.6	เงื่อนไขอันเป็นขั้นตอนการถ่วงดุล เพื่อคัดเลือกบุคคลที่สมควร เข้าสู่กระบวนการล้มละลายด้วยการชำระบัญชี.....	96
3.3.2	มาตรการในการกำกับดูแลระหว่างล้มละลาย.....	97
3.3.2.1	การแจ้งเจ้าหนี้.....	97
3.3.2.2	การแต่งตั้งทรัสต์.....	97
3.3.2.3	การเพิกถอนการ โอนทรัพย์สินของลูกหนี้ในกระบวนการล้มละลาย.....	98
3.3.2.4	การเรียกประชุมเจ้าหนี้และลูกหนี้.....	99
3.3.2.5	การยื่นพิสูจน์ค่าขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้.....	100
3.3.3	มาตรการในการกำกับดูแลภายหลังปลดจากล้มละลาย.....	100
3.3.3.1	การยื่นขอปลดจากล้มละลาย และ การคัดค้าน การปลดจากล้มละลาย.....	100
3.3.3.2	การกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษสำหรับการยื่นขอปลด จากล้มละลายโดยฉ้อฉล (Punitive Damages for Fraud Discharged Bankruptcy).....	102
3.3.3.3	เจ้าหนี้สามารถร้องขอให้ลูกหนี้ยืนยันการชำระหนี้ ภายหลังกระบวนการปลดจากล้มละลาย (Reaffirmation Agreement).....	103

**บทที่ 4   อุปสรรคและผลกระทบในการนำระบบร้องขอล้มละลายโดยสมัครใจของลูกหนี้
บุคคลธรรมดา มาบังคับใช้**

4.1	อุปสรรคและผลกระทบทางด้านนิติศาสตร์.....	105
4.1.1	กฎหมายรัฐธรรมนูญ.....	105
4.1.2	กฎหมายสารบัญญัติ.....	111
4.1.2.1	กฎหมายทั่วไป.....	111
	ก. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	111
	ข. ประมวลกฎหมายอาญา.....	118

4.1.2.2	กฎหมายเฉพาะ	121
	ก. กฎหมายล้มละลาย	121
	ข. กฎหมายฟอกเงิน	130
4.1.3	กฎหมายวิธีสบัญญัติ	131
	4.1.3.1 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	131
	4.1.3.2 กฎหมายวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย	132
4.2	อุปสรรคและผลกระทบทางศาสตร์ด้านอื่นๆ	135
	4.2.1 อุปสรรคและผลกระทบทางด้านเศรษฐศาสตร์	135
	4.2.2 อุปสรรคและผลกระทบทางด้านสังคมศาสตร์	137
4.3	อุปสรรคและผลกระทบต่อพฤติกรรมขององค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้อง	140
	4.3.1 ศาลล้มละลาย	140
	4.3.2 กรมบังคับคดี	141
	4.3.3 ธนาคารแห่งประเทศไทย	148
	4.3.4 ศูนย์ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ (Credit Bureau)	151
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	154
	รายการอ้างอิง	170
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	175